

16.6.2021

ÖVERSYN AV VÄLFÄRDSOMRÅDENAS NYA UPPGIFTER OCH FINANSIERINGEN AV DEM SAMT EN GRANSKNING AV LANDSKAPSSKATTEN – Mot ett sektorsövergripande landskap

Efter det att regeringens proposition som gäller social- och hälsovårdsreformen (241/2020 rd) har godkänts i riksdagen, ska de utvecklingsbehov som hänför sig till välfärdsområdenas verksamhet och framtid och som delvis också nämns i regeringsprogrammet utredas och utvärderas. I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering genomförs reformen av regeringen och i etapper. Finansministeriet föreslår att de beslut som presenteras nedan genomförs med tanke på arbetet.

Arbetet grundar sig på de riktlinjer som ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård godkände i oktober 2020. Enligt riktlinjerna förband man sig att se till att den andra fasen av lagstiftningen som gäller beskattning och finansiering av de välfärdsområden som ska inrättas blir färdig under regeringsperioden och träder i kraft senast 2026. Nivån på den totala beskattningen får inte stiga. Riktlinjerna för en utvidgning av välfärdsområdenas uppgifter dras upp enligt samma tidsram som beskattningen.

1. Ändring av beslutet om tillsättande av ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård; Välfärdsområdenas nya uppgifter och finansieringen av dem

Ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård styr genomförandet av en strukturreform av social- och hälso-tjänsterna på det sätt som fastställs i avsnitt 3.6.1 i regeringsprogrammet: reformen av social- och hälsovårdstjänsterna enligt riktlinjerna i regeringsprogrammet. Ministerarbetsgruppen behandlar också projekt inom familje- och omsorgsministrarnas ansvarsområde som hänför sig till strukturreformen av social- och hälso-tjänsterna. Arbetsgruppens ordförande är familje- och omsorgsminister Krista Kiuru.

Finansministeriet föreslår att beslutet om tillsättande av ministerarbetsgruppen ändras så att kommunminister Sirpa Paatero är ordförande och familje- och omsorgsminister Krista Kiuru är medlem i arbetsgruppen när välfärdsområdenas nya uppgifter och finansieringen av dem behandlas efter att riksdagsbehandlingen av RP 241/2020 rd har avslutats. I övrigt förblir medlemmarna i gruppen oförändrade.

Finansministeriet föreslår dessutom att sammansättningen av ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård ses över på nytt i samband med behandlingen av välfärdsområdenas nya uppgifter. I behandlingen bör då delta sådana sakansvariga statsrådsmedlemmar vars förvaltningsområde uppgifterna gäller.

2. Genomförande av projektet för översyn av välfärdsområdenas nya uppgifter och finansieringen av dem samt en granskning av landskapsskatten vid finansministeriet 1.7.2021–31.12.2022

Finansministeriet tillsätter genom detta beslut ett projekt för de självstyrande områdenas nya uppgifter och för utredning och utvärdering av de ändringar i finansieringsarrangemangen samt för beredning av de lagstiftningsbehov som följer av dessa. Projektet inleds den 1 juli 2021 och avslutas den 31 december 2022.

Genomförandet av projektet är bundet till regeringens mandatperiod och baserar sig på genomförandet av statsminister Sanna Marins regeringsprogram. En förutsättning för att projektet ska kunna inledas är att regeringens proposition som gäller social- och hälsovårdsreformen (241/2020 rd) godkänns i riksdagen. De självstyrande områdena möjliggör en stegvis övergång till sektorsövergripande landskap. I enlighet med regeringsprogrammet inleder regeringen dessutom arbetet med att bereda införandet av en landskapsskatt. Förändringarna i skattestrukturen får inte medföra åtstramningar i beskattningen då de träder i kraft. Landskapsskatten har beretts separat i en parlamentarisk kommitté.

Projektet genomförs i tre projekt vars arbete framskrider stegvis i fråga om tid och sakinnehåll. För att genomföra sina uppgifter kan projekten organisera sitt arbete i arbetsgrupper.

Projektarbetet styrs under finansministeriets ledning av en tjänstemannastyrgrupp som består av representanter för olika förvaltningsområden. Efter styrgruppens behandling och bekräftelse överlämnas ärendena till ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård för att fatta beslut.

Styrgruppen och projektgrupperna kan höra sakkunniga. De ärenden som behandlas i projektet kan presenteras och lämnas för behandling till delegationen för välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning samt till de grupper som arbetar med att bereda och genomföra social- och hälsovårdsreformen. I grupperna ingår representanter för välfärdsområdena och andra intressentgrupper.

I projektgruppernas sammansättning beaktas jämställdheten enligt 4 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986).

Projektarbetet utförs som tjänsteuppdrag utan särskild ersättning. De resurser som krävs för arbetet fastställs i samband med beredningen av statsbudgeten för 2022, senast vid regeringens budgetförhandlingar (den s.k. budgetmanglingen).

Projektet organiseras enligt vad som anges nedan.

i. Tjänstemannastyrgruppen

Projektets tjänstemannastyrgrupp leds av finansministeriet. Ordförande för styrgruppen är finansministeriets statssekreterare som kanslichef och vice ordförande är förvaltningspolitiska understatssekreteraren. I styrgruppen ingår utöver de avdelningschefer som särskilt utsetts av finansministeriet även de tjänstemannarepresentanter som utsetts av andra ministerier i den mån överföringen av uppgifterna inom deras förvaltningsområden till nya uppgifter inom välfärdsområdena (projekt A) och ändringarna i finansieringsarrangemangen (projekt B) ses över.

Projektledarna som nämns nedan hör till styrgruppen.

Styrgruppen har till uppgift att följa upp och främja, och vid behov samordna projektens framskridande. Styrgruppen ska dessutom se till att olika förvaltningsområden deltar i projekten och att olika aktörer i regionerna, kommunerna och experter från olika områden blir hörda. De språkliga rättigheterna och delaktigheten beaktas särskilt.

ii. Projekt A: Välfärdsområdenas nya uppgifter

Inom ramen för projektet utreds, utvärderas och bereds de självstyrande välfärdsområdenas uppgifter och verksamhet. I arbetet beaktas en parlamentariskt beredd utredning om vilka uppgifter som kan överföras från kommunerna, samkommunerna och staten till landskapen¹. Dessutom beaktas skrivningen i regeringsprogrammet om att de självstyrande välfärdsområdena möjliggör en övergång till sektorsövergripande landskap.

Syftet är att utvärdera de självstyrande välfärdsområdenas uppgifter och att bereda de uppgifter som ska överföras från kommunerna, samkommunerna och staten.

I projektarbetet beaktas regeringens beslut om att välfärdsområdena utses till landskap om landskapsförbundens uppgifter överförs till välfärdsområdet.

Mandatperiod

Projektet inleds den 1 juli 2021 och avslutas den 31 december 2022.

Uppgifter

Projektet har till uppgift att

1. utarbeta en beskrivning av behoven att ändra välfärdsområdenas uppgifter och alternativen att genomföra dem samt utföra de preliminära konsekvensanalyserna som nämns ovan
2. lägga fram ett förslag till tidsplan för genomförandet av de ändringar som beskrivs i punkt 1
3. utarbeta en mellanrapport om punkterna 1–2 senast den 31.12.2021
4. lägga fram ett förslag och bereda de lagändringar som behövs i form av en regeringsproposition
5. samarbeta med projekt som utreder statens regionförvaltning.

Projektgruppen

Ordförande

XXX, XXX, finansministeriet

Vice ordförande

XXX, XXX, finansministeriet

Ledamöter

XXX, XXX, finansministeriet

XXX, XXX, finansministeriet

XXX, XXX, social- och hälsovårdsministeriet

XXX, XXX, inrikesministeriet

XXX, XXX, undervisnings- och kulturministeriet

¹Parlamentarisk utredning om regionförvaltningen och de sektorsövergripande landskapen, Finansministeriets publikationer 2021:1, publicerad 12.1.2021 <<https://vm.fi/documents/10623/55303243/Aluehallinnon+ja+monialaisten+maakuntien+parlamentaarinen+selvitysty%C3%B6.pdf/bb25c062-bca7-ad43-fec0-0c421460133a/Aluehallinnon+ja+monialaisten+maakuntien+parlamentaarinen+selvitysty%C3%B6.pdf?t=1610465298761>>

XXX, XXX, jord- och skogsbruksministeriet
 XXX, XXX, kommunikationsministeriet
 XXX, XXX, arbets- och näringsministeriet
 XXX, XXX, miljöministeriet
 XXX, XXX, justitieministeriet

Permanent sakkunniga

XXX, XXX, sakkunnig, lagen om välfärdsområden, finansministeriet
 XXX, XXX, sakkunnig, finansieringen av välfärdsområden, finansministeriet

Sakkunnigsekreterare

XXX, XXX, finansministeriet
 XXX, XXX, XXX

Teknisk sekreterare

XXX, XXX, finansministeriet

Projektgruppen kompletteras senast den 1 januari 2022 med sådana representanter för andra förvaltningsområden vilkas uppgifter eventuellt kan överföras till välfärdsområdet.

iii. Projekt B: Ändringar i finansieringssystemet till följd av välfärdsområdets nya uppgifter

Finansieringen av välfärdsområdena grundar sig till stor del på kalkylerad finansiering från staten, som huvudsakligen fastställs på basis av standardiserade faktorer som beskriver servicebehovet inom social- och hälsovården. Dessutom får välfärdsområdena ta ut klientavgifter som grundar sig på lag. I reformen har statsandelssystemet för kommunal basservice och skattesystemet ändrats.

I och med välfärdsområdets nya uppgifter bör finansieringssystemet för välfärdsområdena ses över. I projektet utreds och bedöms enligt denna utgångspunkt finansieringen av och finansieringssystemet för de självstyrande välfärdsområdena som en del av den offentliga ekonomin. Som utgångspunkt för arbetet beaktas riktlinjerna för välfärdsområdenas nya uppgifter (projekt A) och landskapsskatten (projekt B).

Mandatperiod

Projektet inleds den 1 juli 2021 och avslutas den 31 december 2022.

Uppgifter

Projektet har till uppgift att

1. utarbeta en beskrivning av finansieringsarrangemangen för de ändringar som välfärdsområdenas nya uppgifter förutsätter
2. utarbeta en beskrivning av ändringsbehoven och alternativen i fråga om finansieringssystemet för välfärdsområdet till följd av välfärdsområdenas nya uppgifter (projekt A) och införandet av en landskapsskatt (projekt B)

3. lägga fram ett förslag till tidsplan för genomförandet av de ändringar som beskrivs i punkt 2
4. lägga fram ett förslag och bereda de lagändringar som behövs i form av en regeringsproposition.

Projektgruppen

Ordförande

XXX, XXX, kommun- och regionförvaltningsavdelningen, finansministeriet

Vice ordförande

XXX, XXX, finansministeriet

Ledamöter

XXX, XXX, kommun- och regionförvaltningsavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, budgetavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, social- och hälsovårdsministeriet

XXX, XXX, inrikesministeriet

XXX, XXX, Institutet för hälsa och välfärd

XXX, XXX, justitieministeriet

Permanent sakkunniga

XXX, XXX, kommun- och regionförvaltningsavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, budgetavdelningen, finansministeriet

Sakkunnigsekreterare

XXX, XXX, finansministeriet

XXX, XXX, finansministeriet

Teknisk sekreterare

XXX, XXX, finansministeriet

Projektgruppen kompletteras senast den 1 januari 2022 med sådana representanter för förvaltningsområden vilkas uppgifter eventuellt kan överföras till välfärdsområdet (projekt A).

iv. Projekt C: Landskapsskatt

I samband med social- och hälsovårdsreformen har landskapens beskattningsrätt beretts i en parlamentarisk kommitté². I enlighet med genomförandet av uppgifterna i de ovan beskrivna projekten A och B bereds

²Betänkande från den parlamentariska kommittén för landskapsskatt, Statsrådets publikationer 2021:15, publicerad 11.3.2021
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162924/VN_2021_15.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

bestämmelser för och införandet av en landskapsskatt med beaktande av välfärdsområdenas nya uppgifter och beredningen av de ändringar i finansieringssystemet som följer av dessa. Som utgångspunkt för arbetet beaktas riktlinjerna för välfärdsområdenas nya uppgifter (projekt A).

Mandatperiod

Projektet inleds den 1 juli 2021 och avslutas den 31 december 2022.

Uppgifter

Projektgruppen har till uppgift att lägga fram ett förslag och bereda förslag till bestämmelser om en landskapsskatt i form av en regeringsproposition enligt den tidsram som ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård bestämmer, samtidigt som man i projektet fattar beslut om landskapets sektorsövergripande karaktär.

Organisation

Ordförande

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

Vice ordförande

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

Ledamöter

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, kommun- och regionförvaltningsavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, budgetavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, Skatteförvaltningen

Sakkunnigsekreterare

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

XXX, XXX, skatteavdelningen, finansministeriet

Teknisk sekreterare

XXX, XXX, finansministeriet

Annika Saarikko

Finansminister

Sirpa Paatero

Kommunminister

Irja Peltonen

Förvaltnings- och utvecklingsdirektör

Sändlista

De parter som nämns i beslutet

För kännedom

Ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård

Finanspolitiska ministerutskottet

Ministeriernas kanslichefer

Ledningsgruppen för social- och hälsovårdsreformen

Finansieringssektionen för social- och hälsovårdsreformen